

HANDHAVINGSCOLLEGE

ARREST

van 26 oktober 2023 met nummer

in de zaak met rolnummer

Verzoekende partij

vertegenwoordigd door advocaat met
woonplaatskeuze te

Verwerende partij

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering, ten verzoeken van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, voor wie bij delegatie optreedt: de gewestelijke entiteit (het Departement Omgeving - afdeling Handhaving)

vertegenwoordigd door
afdelingshoofd, met kantoor te 1000 Brussel, Koning Albert II-
laan 20 bus 8

I. Voorwerp van het beroep

Verzoekende partij vordert met een aangetekende brief van 9 januari 2023 de vernietiging van de beslissing van de gewestelijke entiteit van 14 december 2022 met nummer waarmee haar een alternatieve bestuurlijke geldboete wordt opgelegd van 2.975 euro wegens schending van de artikelen 6, §1, 12, §1 en 13, §1 van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (hierna: Materialendecreet), de artikelen 6.1.3.1 en 7.2.1.2 van het besluit van de Vlaamse regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (hierna: VLAREMA), artikel 5.2.1, §6, lid 1 van het decreet van 5 april 1995 houdende de algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: DABM), artikel 6, lid 1 van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning (hierna: OVD) en artikel 6.11.1 van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995

houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (hierna: VLAREM II). Er wordt haar met name verweten dat ze afvalstoffen verzamelde zonder te beschikken over de daarvoor vereiste registratie bij de OVAM als inzamelaar, handelaar of makelaar van afvalstoffen; een hinderlijke inrichting van de tweede klasse exploiteerde zonder omgevingsvergunning; geen afvalstoffenregister had en bijhield van ingezamelde, verhandelde of gemakelde afvalstoffen; en houtafval verbrandde in open lucht.

II. Rechtspleging

Het College oordeelt met de beschikking van 17 februari 2023 dat verzoekende partij wordt vrijgesteld van de betaling van het rolrecht (artikel 31/1, §2 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges - hierna: DBRC-decreet).

Verwerende partij legt het administratief dossier neer en dient een antwoordnota in.

Partijen worden opgeroepen voor de openbare zitting van 31 augustus 2023. Ze stemmen in met het schriftelijk behandelen en in beraad nemen van de vordering (artikel 41, §3 van het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges - hierna: Procedurebesluit).

III. Feiten

1.

Op 16 december 2019 stelt een lokaal toezichthouder milieu bij de politiezone Arro (hierna: verbalisant) ambtshalve het volgende vast:

“ ...

1. Storten van allerhande afvalstoffen in de omliggende tuin

In de tuin van verdachte kunnen wij diverse afvalstoffen opmerken aangaande houtopslag, betonpuin, autobanden, treinbilzen, schroot, kapotte emmers, PVC-buizen, verfpotten, afgedankte fietsen, bureaustoelen, lattenbodems, landbouwfolie, paletten, dakgoten, aluminiumbuizen, radiatoren, isolatiemateriaal, afgedankte brommers, autobatterijen en AEEA. Ook kunnen diverse overige huishoudelijke afvalstoffen aangetroffen worden. Deze afvalstoffen bevinden zich op een onverharde ondergrond.

Het is voor opsteller duidelijk dat de aangetroffen voorwerpen beantwoorden aan de definitie van “afvalstof” zoals omschreven in artikel 3 van het Materialendecreet. De vastgestelde afvalstoffen

worden niet periodiek verwijderd naar een erkend verwerker. Verdachte haalt zowel gevaarlijke (AEEA, autobatterijen, treinbilzen...) als niet-gevaarlijke afvalstoffen (afgedankte fietsen, bureaustoelen, afgedankte banden,...) op met het oog op sortering ervan. Verdachte sorteert het metaalafval en kunststofafval zodoende een uitgesorteerde fractie (monostroom) bekomen wordt. Hierdoor kan een hogere financiële bijdrage verkregen worden van de verwerker.

De opslag van dergelijke afvalstoffen is bijgevolg ingedeeld in bijlage 1 van VlaremII, met name rubriek: 2.2.1.c).1° ... (en) 2.2.1.e).e ... De Vlarem rubriek 2.2.1.c) en 2.2.1.e) is van toepassing voor de opslag en sortering van respectievelijk niet-gevaarlijke en gevaarlijke afvalstoffen.

Er is op voormelde locatie geen milieuvergunning of omgevingsvergunning IIOA gekend tot de opslag van voornoemde afvalstoffen. Dit betreft een niet-naleving van art. 6 van het Omgevingsvergunningsdecreet. De verscheidene afvalstoffen worden in strijd met het VLAREMA opgeslagen, eveneens werden de diverse afvalstromen vermengd aangetroffen op locatie. Verdachte kan eveneens geen afvalstoffenregister voorleggen zoals omschreven in onderafdeling 7.2 van het VLAREMA.

2. Verbranden van afvalstoffen

Achteraan de woning kan een ton/trommel aangetroffen worden met asresten rond. In de ton bevinden zich allerhande kabels en startkabels. Het is hoogst aannemelijk dat er door verdachte afvalstoffen verbrand worden. Dit betreft een niet-naleving van artikel 6.11.1 VLAREM II.

3. Handelen en vervoeren van afvalstoffen zonder erkenning/registratie

Verdachte beweert tijdens de rondgang in zijn tuin dat hij appartementen gaat leeghalen als bijverdienste. Het afval/materialen dat hij ophaalt stockeert hij in zijn tuin.

Bij nazicht ... kan opsteller concluderen dat ... als natuurlijke persoon niet erkend is als vervoerder van afvalstoffen noch is hij geregistreerd als inzamelaar, handelaar of -makelaar. Er is geen rechtspersoon geregistreerd te ... Er zijn eveneens geen identificatieformulieren noch andere verplichte administratieve documenten aangaande deze afvaltransporten voorhanden.

De afvalstoffen worden vermengd aangetroffen op locatie. Gevaarlijke afvalstoffen worden vermengd met niet-gevaarlijke afvalstoffen. Bovenstaande feiten betreffen een niet-naleving van verscheidene bepalingen van het VLAREMA.

4. Op het perceel bevindt zich een afgedankt voertuig

...

Deze vaststellingen worden opgenomen in het aanvankelijk proces-verbaal nr. van 9 januari 2020 (hierna: PV), dat op 11 februari 2020 wordt verstuurd aan de procureur des Konings en aan verzoekende partij.

2.

Op 26 mei 2020 geeft de procureur des Konings aan de gewestelijke entiteit kennis van de verlenging van zijn beslissingstermijn (artikel 16.4.32 DABM) omdat het opsporingsonderzoek nog bezig is.

3.

Op 7 juli 2020 verzoekt de procureur des Konings aan de verbalisant om ter plaatse na te gaan welke afvalstoffen er nog aanwezig zijn, de nodige bewijsstukken op te vragen voor de afvalstoffen die al zijn afgevoerd en na te gaan of er recent nog afval werd verbrand. In uitvoering hiervan doet de verbalisant, vergezeld van de wijkinspecteur, op 18 september 2020 ter plaatse volgende vaststellingen:

“ . . .

Ter plaatse kunnen wij vaststellen dat de omliggende tuin grotendeels ontdaan werd van de aanwezige afvalstoffen, waaronder de afgedankte voertuigen. DEGRAEVE Patrick was niet aanwezig gedurende deze vaststellingen.

In de zijtuin treffen wij nog volgende afvalstoffen aan:

-Houtafval gestockeerd tegen de zijgevel (ongeveer 10 m³)

-Sloopafval/ steenpuin (ongeveer 3 m³)

-Landbouwfolie

-1 asbesthoudende golfplaat

... Gezien het terrein op heden nog steeds niet volledig gesaneerd werd wordt een bijkomende aanmaning opgesteld lastens hierbij wordt hij aangemaand om tegen uiterlijk 13/11/2020 alle afvalstoffen op te ruimen. ...

Door [redacted] werden geen afvalstoffen meer verbrand. [redacted] werd opnieuw verhoord op 18/08/2020, dit gezien hij na de initiële vaststellingen op 16/12/2019 nog steeds afvalstoffen aanvaardt van particulieren. Tijdens het verhoor kon [redacted] geen attesten voorleggen van IHM's.

...

Deze vaststellingen worden opgenomen in het navolgend proces-verbaal nr. 010113/20 van 21 juli 2020, dat wordt afgesloten op 25 september 2020 en op 30 september 2020 wordt verstuurd aan de procureur des Konings.

4.

In opvolging van de aanmaning naar aanleiding van het controlebezoek gaat de verbalisant, vergezeld van de wijkinspecteur, op 19 november 2020 nogmaals ter plaatse, waarbij volgende vaststellingen worden gedaan:

“ ...

Opstellers kunnen vaststellen dat het houtafval, het sloopafval/ steenpuin, de landbouwfolie en de asbesthoudende golfplaat werd verwijderd van het terrein. Op de vraag waarom de verbrandingston zich nabij een hoop snoeihout bevindt antwoordt dat dit zijn vuurkorf betreft.

Voor de dienst milieuhandhaving is het terrein momenteel in aanvaardbare toestand. Er zijn geen aanwijzingen dat nog handelt in afvalstoffen/vergunningsplichtige activiteiten uitvoert met afvalstromen.

...”

Deze vaststellingen worden opgenomen in het navolgend proces-verbaal nr. van 19 november 2020, dat op 25 november 2020 wordt verstuurd aan de procureur des Konings.

5.

Op 10 februari 2021 ontvangt de gewestelijke entiteit de melding van de procureur des Konings van 15 december 2020 dat het milieumisdrijf niet strafrechtelijk zal worden behandeld.

6.

Op 25 februari 2021 brengt de gewestelijke entiteit verzoekende partij op de hoogte van haar voornemen om een alternatieve bestuurlijke geldboete op te leggen. Ze wijst haar daarbij op de mogelijkheid van een bestuurlijke transactie mits betaling van 2.850 euro (artikel 6.4.36, §3 DABM). Ze nodigt haar ook uit om bij gebreke van tijdige en volledige betaling van de voorgestelde geldsom een schriftelijk verweer mee te delen, eventueel vergezeld van een vraag tot hoorzitting, en biedt haar de mogelijkheid om inzage te vragen in het administratief dossier.

Verzoekende partij gaat niet over tot betaling. Ze bezorgt ook geen schriftelijk verweer en vraagt niet om te worden gehoord.

7.

Op 14 december 2022 legt de gewestelijke entiteit een geldboete op, waarvan verzoekende partij met een aangetekende brief van 16 december 2022 in kennis wordt gesteld. Dat is de bestreden beslissing.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partij stelt in essentie dat de milieumisdrijven haar als overtreder niet kunnen worden toegerekend en er haar hiervoor geen boete kan worden opgelegd omdat ze niet op de hoogte was van de betreffende milieuregelgeving, hoewel ze 'op heden beseft dat ze niet heeft gehandeld conform de wettelijke bepalingen'. Ze voert dus feitelijk de schending aan van artikel 16.4.25 DABM en van het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld, waarbij ze zich beroept op dwaling als schulduitsluitingsgrond. Ze stelt dat ze 'enkel afvalstoffen van anderen heeft aangenomen om hen te helpen', waarbij ze 'de bedoeling had om dit dan te sorteren om vervolgens af te voeren naar de juiste afvalverwerkers'. Ze stelt dat ze daarbij 'nooit de bedoeling had om winst te genereren of een andere economisch voordeel', hoewel ze hiervoor 'soms een vergoeding kreeg'.

2.

Verwerende partij stelt dat de loutere bewering van verzoekende partij, dat ze geen notie had van de geschonden milieuregelgeving en enkel te goeder trouw derden wou helpen, zonder daaruit economisch voordeel te halen, geen afbreuk doet aan het bestaan van de milieumisdrijven, die op zich niet worden betwist, en geen onoverwinnelijke dwaling uitmaakt. Ze stelt dat verzoekende partij niet aannemelijk maakt dat elke normaal redelijke en vooruitziende persoon, geplaatst in dezelfde omstandigheden, dezelfde fout zou hebben gemaakt. Ze meent dat een zorgvuldig handelend persoon zich minstens had geïnformeerd over de wettelijke verplichtingen, vooraleer afval van derden te aanvaarden, ongeacht de vaststelling dat iedereen wordt geacht de wet te kennen.

Beoordeling door het College

1.

De gewestelijke entiteit kan een alternatieve bestuurlijke geldboete opleggen voor gedragingen die strijdig zijn met de milieuvoorschriften in artikel 16.1.1, lid 1 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: DABM) en die naargelang de keuze van de procureur des Konings ook strafrechtelijk kunnen worden bestraft overeenkomstig de artikelen 16.6.1, 16.6.2, 16.6.3, 16.6.3bis, 16.6.3ter, 16.6.3quater, 16.6.3quinquies, 16.6.3sexies en 16.6.3septies DABM (artikel 16.4.27, lid 2 DABM en 16.1.2, 2° DABM). De geschonden artikelen van het Materialendecreet, het VLAREMA, het DABM, het OVD en VLAREM II zijn dergelijke milieuvoorschriften (artikel 16.1.1, lid 1, 1°, 10°, 13° en 19ter° DABM). Elke opzettelijke of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid gepleegde schending van de gehandhaafde regelgeving is in beginsel strafbaar (artikel 16.6.1, §1 DABM), zodat opzet niet noodzakelijk is vereist. De geldboete kan enkel worden opgelegd aan de 'overtreder', hetzij degene die een milieumisdrijf pleegt of die opdracht geeft om handelingen te stellen die een milieumisdrijf uitmaken (artikel 16.4.25, lid 1 DABM). De kwalificatie van de feiten als een milieumisdrijf en de toerekenbaarheid hiervan aan verzoekende partij als overtreder vormt dus de grondslag voor de bevoegdheid van de gewestelijke entiteit om haar een geldboete op te leggen en raakt de openbare orde.

Een bestuurlijke geldboete is een punitieve sanctie, waarbij de bewijslast van het milieumisdrijf en de overtreder berust bij de gewestelijke entiteit. Het bewijs van de feiten en het daderschap kan met het oog op bestuurlijke beboeting, naar analogie met de bewijsvoering in strafzaken, in beginsel met alle middelen van recht worden geleverd. De principieel vrije bewijsvoering betekent dat dit bewijs onder meer kan worden geleverd door een geheel van samenhangende feitelijke vaststellingen, die éénsluitend eenzelfde persoon als pleger van een milieumisdrijf aanduiden. De beginselen van behoorlijk bestuur en in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel, en het vermoeden van onschuld zoals onder meer bepaald in artikel 6, lid 2 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, omringen de bewijslevering met waarborgen op procedureel en inhoudelijk vlak.

2.

De gewestelijke entiteit overweegt in de bestreden beslissing met betrekking tot de toerekenbaarheid van de milieumisdrijven aan verzoekende partij als overtreder het volgende:

“ ...

4.1.1. Over het inzamelen van afvalstoffen zonder registratie als inzamelaar, handelaar, makelaar (IHM) van afvalstoffen

Overeenkomstig artikel 13, §1 van het Materialendecreet en artikel 6.1.3.1 van het VLAREMA moeten ondernemingen en inrichtingen die op beroepsmatige basis afvalstoffen inzamelen, handelen of makelen beschikken over een registratie als inzamelaar, handelaar, makelaar (IHM) van afvalstoffen bij de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM). Er is sprake van een beroepsmatig karakter als het, al dan niet occasioneel, inzamelen van afvalstoffen gebeurt met de bedoeling winst of een ander economisch voordeel op te leveren.

Een natuurlijke of rechtspersoon treedt op als inzamelaar van afvalstoffen wanneer hij afvalstoffen van derden verzamelt en zelf de nodige regelingen treft voor het vervoer en verwerking van de afvalstoffen.

Uit de vaststellingen en de verklaring tijdens het verhoor van de vermoedelijke overtreder op 18 februari 2020 en op 18 augustus 2020 blijkt dat hij afvalstoffen van derden aanvaardt om deze vervolgens op zijn terrein gelegen te op te slaan en te sorteren met het oog op afvoer tegen vergoeding naar verwerkers.

Er is, gelet op voormelde elementen, sprake van een beroepsmatig inzamelen van afvalstoffen in hoofde van de vermoedelijke overtreder. Hij dient bijgevolg te beschikken over een registratie als IHM bij de OVAM voor deze activiteiten.

Uit het dossier blijkt dat de vermoedelijke overtreder op het ogenblik van vaststelling niet beschikte over de daartoe vereiste registratie als IHM bij de OVAM.

Door afvalstoffen in te zamelen zonder te beschikken over de daartoe vereiste registratie als IHIM van afvalstoffen bij de OVAM heeft de vermoedelijke overtreder een schending begaan van artikel 13, §1 van het Materialendecreet en artikel 6.1.3.1 van het VLAREMA.

...

4.1.2. Over het wederrechtelijk exploiteren van als hinderlijk ingedeelde inrichtingen

Overeenkomstig artikel 5.2.1, §6, eerste lid van het DABM juncto artikel 6, eerste lid, van het Omgevingsvergunningsdecreet mag niemand een ingedeelde inrichting of activiteit van de eerste of tweede klasse exploiteren zonder te beschikken over de daartoe vereiste voorafgaande omgevingsvergunning. De lijst van inrichtingen en activiteiten waarvan de exploitatie ernstige risico's of hinder voor de mens en het milieu kunnen inhouden (hierna 'indelingslijst') is vastgesteld als bijlage I van het VLAREM II.

De opslag en sortering van niet-gevaarlijke afvalstoffen, bestaande uit papier en karton, hout, textiel, kunststoffen, metaal, glas, rubber, bouw- en sloopafval, met een opslagcapaciteit van maximaal 100 ton wordt conform rubriek 2.2.1.c.1 van de indelingslijst ingedeeld als een inrichting van de tweede klasse. Uit de vaststellingen, het fotodossier en de verklaringen van de vermoedelijke overtreder van 18 februari 2020 en 18 augustus 2020 blijkt dat deze op het terrein

niet-gevaarlijke afvalstoffen zoals hout, betonpuin, autobanden, schroot, kapotte emmers, PVC-buizen, fietsen, bureaustoelen, lattenbodems, landbouwfolie, paletten, dakgoten, aluminiumbuizen, radiatoren, isolatiemateriaal en huishoudelijke afvalstoffen op sloeg en sorteerde. De hoeveelheid die ter plaatse werd opgeslagen was beperkt en bedroeg alleszins minder dan 100 ton. Het opslaan en sorteren van niet-gevaarlijk afval op het terrein valt onder rubriek 2.2.1.c.1 van de indelingslijst.

De opslag en sortering van gevaarlijke afvalstoffen, uitgezonderd de inrichtingen vermeld in subrubriek 2.2.1.b, met een opslagcapaciteit van maximaal 1 ton andere afvalstoffen dan asbestafval bestaande uit asbestcement of andere asbesthoudende bouwmaterialen waarin asbest in gebonden vorm aanwezig is, wordt overeenkomstig rubriek 2.2.1.e.1 van de indelingslijst ingedeeld als een inrichting van tweede klasse. Uit de vaststellingen en het fotodossier blijkt dat de vermoedelijke overtreder afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (hierna: 'AEEA'), afgedankte autobatterijen en accu's en afgedankte bromfietsen op het terrein op sloeg en sorteerde. Aangezien het dossier geen nadere elementen bevat over de opgeslagen hoeveelheden wordt in het voordeel van de vermoedelijke overtreder aangenomen dat er maximaal 1 ton gevaarlijk afval op het terrein werd opgeslagen. Het opslaan en manueel uitsorteren van het afval in de vermelde stromen wordt, gelet op voormelde elementen, ingedeeld onder rubriek 2.2.1.e.1 van de indelingslijst.

De vermoedelijke overtreder diende als exploitant, gelet op voormelde elementen, op het ogenblik van de vaststellingen te beschikken over een voorafgaande omgevingsvergunning klasse 2 voor haar activiteiten die minstens rubrieken 2.2.1.c.1 en 2.2.1.e.1 van de indelingslijst omvatten.

De vermoedelijke overtreder beschikte op het ogenblik van de vaststellingen niet over een omgevingsvergunning voor activiteiten op zijn terrein.

Deze feiten houden een schending in van artikel 5.2.1, § 6, eerste lid, van het DABM en artikel 6, eerste lid, van het Omgevingsvergunningsdecreet.

...

4.1.3. Over het niet beschikken over en bijhouden van een register van ingezamelde, verhandelde of gemakelde afvalstoffen

Overeenkomstig artikel 6, §1 van het Materialendecreet zijn natuurlijke personen en rechtspersonen die afvalstoffen beheren ertoe gehouden om een chronologisch afvalstoffenregister bij te houden waarin onder meer de aangevoerde en afgevoerde hoeveelheid, aard, oorsprong en, als dat van toepassing is, bestemming, frequentie van de inzameling, wijze van vervoer en van behandeling van de ingezamelde, opgehaalde, vervoerde, verwijderde of nuttig toegepaste afvalstoffen zijn vermeld.

De term afvalstoffenregister is een generieke term die betrekking kan hebben op de verplichting tot het houden van één of meerdere registers, naargelang de hoedanigheid van een natuurlijke

persoon of rechtspersoon (afvalstoffenproducent, IHM, verwerker etc.). Het VLAREMA geeft nadere uitwerking aan de verplichting tot het houden van deze registers.

De IHM is er, overeenkomstig artikel 7.2.1.2 van het VLAREMA, toe gehouden een register van de afvalstoffen die zij hebben ingezameld of verhandeld of waarin zij gemakeld hebben, bij te houden waarin onder meer de aard, oorsprong, samenstelling, hoeveelheid, bestemming en wijze van nuttige toepassing of verwijdering van de afvalstoffen worden vermeld en dit tenminste elke werkdag aan te vullen met de meest recente gegevens. Uit de vaststellingen en de verklaring van vermoedelijke overtreder van 18 februari 2020 blijkt dat de vermoedelijke overtreder niet beschikte over een register van ingezamelde, verhandelde of gemakelde afvalstoffen.

Deze feiten houden een schending in van artikel 6, §1 van het Materialendecreet en artikel 7.2.1.2 van het VLAREMA.

...

4.1.4. Over het verbranden van afval

Overeenkomstig artikel 12, § 1 van het Materialendecreet en artikel 6.11.1 van VLAREM II is het verboden om afvalstoffen te verbranden in open lucht.

Uit de vaststellingen, het fotodossier en de verklaring van vermoedelijke overtreder tijdens het verhoor op 18 februari 2020 en 18 augustus 2020 blijkt dat de vermoedelijke overtreder houtafval verbrandde in een ton achteraan op zijn terrein.

Bovenvermelde feiten houden een schending in van artikel 12, §1 van het Materialendecreet en artikel 6.11.1 van het VLAREM II.

..."

3.

Verzoekende partij toont in het licht van de stukken van het administratief dossier en de procedurestukken niet aan dat het oordeel van de gewestelijke entiteit, dat de vastgestelde feiten moeten worden beschouwd als milieumisdrijven die haar kunnen worden toegerekend, foutief dan wel kennelijk onredelijk is en dat er ter zake (minstens) gerede twijfel bestaat.

De gewestelijke entiteit steunt haar oordeel op de met foto's onderbouwde vaststellingen van de verbalisant in het PV, terwijl verzoekende partij niet aanvoert dan wel aantoont dat dit geen bijzondere bewijswaarde heeft. Ze betwist op zich niet dat ze zonder enige vergunning of toelating de verwijdering van afvalstoffen van derden organiseerde, in functie waarvan ze met name allerhande niet-gevaarlijke en gevaarlijke afvalstoffen inzamelde en in haar tuin opsloeg en sorteerde met het oog op afvoer dan wel verbrandde. Hoewel ze beweert dat ze dit louter deed om anderen te helpen en hieruit geen winst of een ander economisch voordeel

genereerde, erkent ze dat ze hiervoor soms een vergoeding kreeg, zodat ze zichzelf enigszins tegensprekt. Ze laat ook na om de overwegingen in de bestreden beslissing met betrekking tot de toerekenbaarheid van de milieumisdrijven concreet bij haar beoordeling te betrekken, en beperkt zich tot de bewering dat ze niet op de hoogte was van de wettelijke verplichtingen uit hoofde van de geschonden milieuvoorschriften.

Verzoekende partij betwist tevergeefs dat de milieumisdrijven haar niet kunnen worden verweten omdat ze geen kennis had van de geschonden milieuvoorschriften en ter goeder trouw handelde. Zoals gesteld is elke opzettelijke of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid gepleegde schending van de gehandhaafde regelgeving in beginsel strafbaar. Verzoekende partij maakt niet redelijkerwijze aannemelijk dat elke normaal redelijk en vooruitziend persoon, geplaatst in dezelfde omstandigheden, ook niet op de hoogte zou zijn geweest van de vaststelling dat het niet zonder meer is toegelaten om allerlei niet-gevaarlijke en gevaarlijke afvalstoffen in te zamelen en op een onverharde ondergrond van een tuin op te slaan, te sorteren met het oog op afvoer tegen vergoeding dan wel te verbranden.

De beweerde onwetendheid van verzoekende partij wordt bovendien ook tegengesproken door haar verklaringen tijdens haar (tweede) verhoor van 18 augustus 2020, zoals opgenomen in het navolgend PV nr. van 21 juli 2020. Ze erkent daarin met name dat 'er van december 2019 tot juni 2020 inderdaad wat afvalstoffen zijn bijgekomen' doordat 'mensen uit de buurt koper en metaal kwamen brengen'. Hoewel ze op dat ogenblik, naar aanleiding van de vaststellingen van 16 december 2019 en de ontvangst van het aanvankelijk PV, alleszins wel degelijk kennis had van de geldende wettelijke verplichtingen bij de organisatie van het inzamelen en sorteren van afvalstoffen, bleef ze hiermee dus klaarblijkelijk nog enige tijd doorgaan. Ze bevestigt in dit verhoor ook dat ze 'daarvoor een klein bedrag krijgt als de verwerker komt', zodat dit voor haar 'een kleine bijverdienste is', waaruit blijkt dat ze hieruit wel degelijk enig economisch voordeel haalde. Gelet op deze vaststellingen toont verzoekende partij niet aan dat de gewestelijke entiteit niet redelijkerwijze kon vaststellen dat er een schending voorligt op de betreffende artikelen van het Materialendecreet, het VLAREMA, het DABM, het OVD en VLAREM II.

Het middel wordt verworpen.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partij betwist in essentie de hoogte van de boete in het licht van haar precare financiële situatie, het eenmalig karakter van de feiten, het feit dat ze het terrein heeft opgeruimd en de vaststelling dat de gewestelijke entiteit haar beslissingstermijn heeft overschreden. Ze meent dat de boete omwille van deze verzachtende omstandigheden moet worden herleid en opgelegd met uitstel. Ze voert dus feitelijk de schending aan van de artikelen 16.4.4, 16.4.29 en 16.4.37 DABM en van het evenredigheidsbeginsel en de redelijke termijneis als algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Specifiek wat betreft haar financiële situatie wijst ze op het feit dat ze een maandelijkse ziekte-uitkering geniet van ongeveer 1.500 euro en dat dit bedrag 'net voldoende is om maandelijks alle facturen te betalen en van te leven'. Wat betreft de frequentie stelt ze dat er slechts sprake was van een eenmalige schending en dat ze het terrein 'direct' heeft opgeruimd toen ze werd gewezen op de wettelijke verplichtingen.

2.

Verwerende partij merkt op dat er slechts een schending van de artikelen 16.4.4 en 16.4.29 DABM voorligt als blijkt dat de gewestelijke entiteit op kennelijk onevenredige of onredelijke wijze toepassing heeft gemaakt van de daarin opgenomen waarderingscriteria.

Wat betreft de aangevoerde beperkte financiële draagkracht stelt ze dat verzoekende partij naliet om zich hierop te beroepen tijdens de bestuurlijke boeteprocedure, waarin ze geen schriftelijk verweer indiende en niet vroeg om te worden gehoord, zodat de gewestelijke entiteit niet kan worden verweten dat ze hiermee geen rekening hield. Ze meent dat uit de hierover in voorliggende procedure voorgelegde stukken bovendien enkel blijkt dat verzoekende partij een vervangingsinkomen geniet. Ze stelt dat verzoekende partij niet aantoont welke uitgaven ze heeft, terwijl niet valt uit te sluiten dat ze nog beschikt over andere inkomsten en financiële middelen. Ze besluit dat de door verzoekende partij bijgebrachte stukken niet toelaten 'om met kennis van zaken op objectieve wijze te oordelen of het inkomen en vermogen van verzoekende partij dermate beperkt is dat de opgelegde geldboete kennelijk disproportioneel is'.

Wat betreft het beëindigen van de milieumisdrijven en het herstel van de tuin wijst ze op de vaststelling dat de gewestelijke entiteit bij de begroting van de boete rekening hield met de inspanningen van verzoekende partij. Ze stelt dat de bestreden beslissing 'duidelijk en op meetbare wijze aangeeft in welke mate en op welke wijze dit element in rekening werd gebracht en effectief heeft geleid tot een aanpassing van het initiële basisbedrag'.

Wat betreft de overschrijding door de gewestelijke entiteit van haar ordetermin van 180 dagen voor het nemen van een boetebeslissing merkt ze op dat dit gegeven op zich niet leidt tot bevoegdheidsverlies en vernietiging van de bestreden beslissing. Ze stelt dat de gewestelijke entiteit naging of haar redelijke beslissingstermijn is geschonden en het boetebedrag in dit kader met 16% herleidde van 3.567 euro tot 2.975 euro. Ze stelt dat verzoekende partij niet aantoont dat de toegepaste verlaging van de boete kennelijk onredelijk is.

Beoordeling door het College

1.

De gewestelijke entiteit moet bij het opleggen van een bestuurlijke geldboete zorgen dat er geen kennelijke wanverhouding bestaat tussen de opgelegde boete en de feiten die daaraan ten grondslag liggen (artikel 16.4.4 DABM), zodat de boete evenredig moet zijn tot de feiten. Dit wordt nader gepreciseerd door de vereiste dat de hoogte van de bestuurlijke geldboete wordt afgestemd op de ernst van het milieumisdrijf, terwijl er ook rekening wordt gehouden met de frequentie en de omstandigheden waarin de overtreder dit heeft gepleegd of beëindigd (artikel 16.4.29 DABM). De gewestelijke entiteit beschikt hierbij in het licht van het maximumbedrag van een alternatieve bestuurlijke geldboete (artikel 16.4.27, lid 2 DABM) over een ruime discretionaire bevoegdheid, waarbij ze onder bepaalde voorwaarden in beginsel ook de mogelijkheid heeft om de boete geheel of gedeeltelijk op te leggen met uitstel van tenuitvoerlegging (artikel 16.4.29, §2 DABM). Het College zal bij het toezicht hierop aan de hand van de argumentatie die regelmatig en in het bijzonder door verzoekende partij wordt voorgelegd nagaan of de gewestelijke entiteit is uitgegaan van de juiste feitelijke en juridische gegevens, deze correct heeft beoordeeld en op grond daarvan de waarderingscriteria om het boetebedrag te bepalen niet foutief of kennelijk onredelijk heeft toegepast. Dit zal met name moeten blijken uit de juridische en feitelijke motieven die aan de boetebeslissing ten grondslag liggen en die daarin worden vermeld en afdoende moeten zijn, vermits de beslissing als individuele bestuurshandeling ressorteert onder de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen. De beslissing moet dus een concrete, precieze en pertinente of draagkrachtige motivering bevatten waaruit de keuze van de gewestelijke entiteit voor een boete en voor een welbepaald boetebedrag blijkt, zodat de overtreder hiertegen met kennis van zaken kan opkomen.

2.

Uit de bestreden beslissing blijkt dat de gewestelijke entiteit bij het bepalen van het boetebedrag rekening houdt met de ernst van het milieumisdrijf, de frequentie en de

omstandigheden waarin het is gepleegd of beëindigd. Ze overweegt daarover onder de titel 'de hoogte van de geldboete' met name het volgende:

" ...

4.2.1. De ernst van de feiten

De doelstelling van bovenvermelde regelgeving is het voorkomen of beperken van de negatieve milieu- en veiligheidsinvloeden van menselijke bedrijvigheden en handelingen die milieubelastend kunnen zijn, of die gevaarrisico's in zich kunnen dragen.

'Titel V. Exploitatie van inrichtingen en activiteiten en erkende personen' van het DABM heeft onder meer tot doel om de mens en het milieu te beschermen tegen onaanvaardbare risico's en hinder, afkomstig van de exploitatie van ingedeelde inrichtingen en activiteiten. Dit gebeurt door het instellen van een voorafgaande vergunningsplicht of meldingsakte naargelang de klasse (eerste, tweede of derde) waarin een inrichting of activiteit wordt ingedeeld en het opleggen van strikte voorwaarden waaraan bij de exploitatie van deze inrichtingen of activiteiten moet worden voldaan.

De klasse waarin een inrichting of activiteit wordt ingedeeld, wordt bepaald door de graad waarin deze inrichting of activiteit geacht wordt belastend te zijn voor de mens en het leefmilieu. Inrichtingen of activiteiten die in de tweede en derde klasse zijn ingedeeld worden geacht minder belastend te zijn voor mens en leefmilieu dan ingedeelde inrichtingen of activiteiten die behoren tot de eerste klasse, maar zijn toch onderworpen aan een voorafgaande vergunningsplicht.

De naleving van de voorafgaande vergunningsplicht behoort tot de meest elementaire verplichtingen van de exploitant van een in de tweede klasse ingedeelde inrichting of activiteit. Zij laat de vergunningverlenende overheid toe om kennis te nemen van een voorgenomen exploitatie, te beoordelen of deze, gelet op de risico's die de exploitatie voor mens en leefmilieu zou meebrengen, al dan niet vergund kan worden, desgevallend mits oplegging van bijzondere milieuvoorwaarden, en de toezichthoudende overheden om controle uit te oefenen op de exploitatie van deze inrichting.

In casu beschikte de overtreder niet over een omgevingsvergunning van de tweede klasse voor de opslag en sortering van gevaarlijk en niet-gevaarlijk afval.

Het niet voorafgaand aanvragen van een omgevingsvergunning voor de exploitatie van een in de tweede klasse ingedeelde inrichting leidt ertoe dat de vergunningverlenende overheid niet in kennis wordt gesteld van de voorgenomen exploitatie en daardoor de mogelijkheid wordt ontnomen om na te gaan of de risico's voor mens en leefmilieu bij exploitatie van de inrichting/activiteit tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt, desgevallend mits oplegging van bijzondere milieuvoorwaarden.

Het afvalstoffenbeleid heeft tot doel de gezondheid van de mens en het milieu te vrijwaren tegen de schadelijke invloed van afvalstoffen en de verspilling van grondstoffen en energie tegen te gaan. In het kader van het Vlaams materialen- en afvalbeleid dient men zoveel mogelijk voorrang te geven aan materiaalrecyclage en wordt er steeds gestreefd naar het beste resultaat voor milieu en gezondheid, rekening houdend met de effecten die optreden tijdens de volledige levenscyclus van een materiaal of afvalstof.

De traceerbaarheid van afvalstoffen van bij de afvalstoffenproducent over het vervoer tot bij de vergunde verwerker is een essentieel element in het kader van het Vlaamse materialen- en afvalstoffenbeleid. Dit houdt in dat er bij het beheer van afvalstoffen te allen tijde duidelijkheid moet bestaan over onder meer de herkomst, de producent, de aard, samenstelling en hoeveelheid van de afvalstof, de bestemming en de bij het beheer van de afvalstoffen betrokken actoren. De beschikbaarheid van deze informatie laat toe om op elk ogenblik onder meer de herkomst, de aard, samenstelling en hoeveelheid van de afvalstof na te gaan en de verantwoordelijke actoren bij het beheer van de afvalstroom te identificeren.

De registratieplicht voor IHM's van afvalstoffen werd ingevoerd om een beter toezicht en controle op actoren die beroepsmatig afvalstoffen inzamelen, handelen, makelen en vervoeren mogelijk te maken. De verplichting voor IHM's om een register bij te houden van de ingezamelde, gehandelde en gemakelde afvalstoffen en deze ten minste dagelijks aan te vullen met de meest recente gegevens werd ingevoerd om een controle naderhand mogelijk te maken.

In casu werd afval ingezameld door de overtreder en naar zijn terrein gebracht zonder te beschikken over de vereiste registratie als IHM en liet hij na om een register bij te houden van de ingezamelde, gehandelde en gemakelde afvalstoffen.

Het inzamelen van afvalstoffen zonder registratie als IHM en het niet bijhouden van een register van ingezamelde, gehandelde en gemakelde afvalstoffen leidt ertoe dat zowel het toezicht en de controle op actoren die afvalstoffen inzamelen als de controle achteraf onmogelijk wordt gemaakt, minstens ernstig wordt bemoeilijkt.

Het verbranden van afvalstoffen is een maatschappelijk zeer afkeurenswaardig gedrag. Het is zowel asociaal ten aanzien van de gemeenschap die grote inspanningen moet doen voor het voeren van een degelijk afvalverwijderingsbeleid als ten aanzien van andere burgers die wel inspanningen doen om hun afval legaal te verwijderen en bijdragen tot het leefbaar houden van de omgeving.

In het kader van het Vlaams afvalbeleid dient men zoveel mogelijk voorrang te geven aan materiaalrecyclage, waarbij afval dat niet in aanmerking komt voor materiaalrecyclage in de daartoe geëigende installaties met maximale energierecuperatie moet verbrand worden.

Naast de direct merkbare overlast (o.a. geurhinder en rookontwikkeling) die de nabije omgeving ondervindt en het verlies van waardevolle grondstoffen en energie gaat illegale afvalverbranding gepaard met emissies van schadelijke stoffen: bij een ongecontroleerde en onvolledige verbranding komen, naast de emissies die uit een volledige verbranding voorkomen (zoals stikstofoxiden, zwaveloxide, koolstofdioxide en stof), ook nog koolstofmonoxide, koolwaterstoffen, roet, dioxines en furanen vrij. Deze stoffen hebben diverse negatieve gevolgen voor het leefmilieu en de menselijke gezondheid. Uit metingen van het Vlaams Instituut voor Technologisch onderzoek (VITO) blijkt dat dioxineconcentratie bij verbranding van afval in open lucht tot 5000 maal hoger kan oplopen dan bij verbranding in een huisvuilverbrandingsinstallatie.

De overheid nam vele initiatieven om eenieder uitgebreid te informeren over de nadelige effecten van afvalverbranding voor mens en milieu en over de vaak kosteloze alternatieven voor verbranden, met name afval voorkomen, sorteren of composteren.

In casu verbrandde de overtreder houtafval in een ton op zijn terrein.

De milieumisdrijven werden gepleegd in particulier verband.

De feiten zijn, gelet op voormelde elementen, voldoende ernstig om te worden gesanctioneerd met een alternatieve bestuurlijke geldboete van 4.750 euro.

4.2.2. De frequentie

Het betreft een eenmalige schending. Er zijn minstens geen indicaties die erop wijzen dat bij overtreder reeds eerder vergelijkbare feiten werden vastgesteld. Het criterium frequentie geeft derhalve geen aanleiding tot een hogere geldboete.

4.2.3. De omstandigheden

Bij het bepalen van de hoogte van de geldboete wordt rekening gehouden met de bereidheid van de overtreder om voor de vastgestelde schendingen maatregelen te nemen. Uit het dossier blijkt dat de overtreder zijn terrein heeft opgeruimd, het afval correct heeft afgevoerd en zijn activiteiten heeft stopgezet. Dit wordt meegenomen als verzachtende omstandigheid bij het bepalen van de hoogte van de geldboete, wat leidt tot een verlaging van de geldboete tot 3.567 euro.

De gewestelijke entiteit ging per schrijven van 25 februari 2021 over tot kennisgeving van het voornemen om een bestuurlijke geldboete op te leggen, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming. De boetebeslissing moet binnen een termijn van honderdtachtig dagen na deze kennisgeving genomen worden (artikel 16.4.37 DABM). Deze termijn was geschorst zolang de toegestane betalingstermijn van de initieel voorgestelde geldsom liep (artikel 16.4.36, §3 DABM)

en ving pas na afloop daarvan aan. Deze termijn van honderdtachtig dagen is een termijn van orde, waarvan de overschrijding niet gesanctioneerd wordt.

Deze beslissingstermijn is inmiddels verstreken. De gewestelijke entiteit is evenwel van oordeel dat de feiten voldoende ernstig zijn om alsnog een bestuurlijke geldboete op te leggen en acht het, wegens de voorliggende overschrijding van de beslissingstermijn en rekening houdende met de concrete elementen in het dossier, passend en redelijk om het boetebedrag te verlagen tot 2.975 euro.

Verder zijn er, wat dit misdrijf betreft, geen bijzondere omstandigheden die in rekening worden genomen bij het bepalen van de hoogte van de boete.

...”

3.

Verzoekende partij toont niet aan de hand van concrete en pertinente argumenten aan dat de beoordeling door de gewestelijke entiteit, bij de begroting van de boete, van het waarderingscriterium van de frequentie, foutief of kennelijk onredelijk is en dat deze de haar toegekende appreciatiebevoegdheid niet naar behoren heeft uitgeoefend. Ze stelt enkel dat er slechts sprake is van een eenmalige schending, terwijl de gewestelijke entiteit in de bestreden beslissing in dezelfde zin oordeelt en op basis daarvan besluit dat het criterium frequentie geen aanleiding geeft tot een hogere geldboete. Het oordeel van de gewestelijke entiteit om het waarderingscriterium van de frequentie bij het bepalen van het boetebedrag (enkel) als boeteverzwarende omstandigheid in aanmerking te nemen, als vaststaat dat de overtreder al eerder gelijkaardige feiten pleegde, ligt in de lijn van de parlementaire voorbereiding van artikel 16.4.29 DABM (*Parl. St.*, VI. P., 2006-07, nr. 1249/1, 59), waarin wordt gesteld dat ‘het vanuit het proportionaliteitsbeginsel belangrijk is om bij de bepaling van de bestuurlijke geldboeten rekening te houden met zowel positieve (de omstandigheden waarin de vermoedelijke overtreder milieu-inbreuken of milieumisdrijven pleegt of beëindigt) als negatieve factoren (ernst van de milieu-inbreuk of de milieumisdrijffrequentie van de gepleegde feiten)’. Verzoekende partij betreft dit oordeel niet in haar argumentatie en toont niet aan dat dit foutief of kennelijk onredelijk is.

4.

Verzoekende partij toont niet aan de hand van concrete en pertinente argumenten aan dat de beoordeling door de gewestelijke entiteit, bij de begroting van de boete, van het waarderingscriterium van de omstandigheden waarin de milieumisdrijven zijn gepleegd of beëindigd, foutief of kennelijk onredelijk is en dat deze de haar toegekende appreciatiebevoegdheid niet naar behoren heeft uitgeoefend. Ze stelt enkel dat er rekening

moet worden gehouden met de verzachtende omstandigheid dat ze na kennisname van de ter zake geldende wettelijke verplichtingen direct is overgegaan tot het opruimen van het terrein, terwijl de gewestelijke entiteit in de bestreden beslissing rekening houdt met de bereidheid van verzoekende partij om voor de vastgestelde schendingen maatregelen te nemen. Er wordt daarin met name gesteld dat verzoekende partij haar terrein heeft opgeruimd, het afval correct heeft afgevoerd en haar activiteiten heeft stopgezet, waarna het boetebedrag omwille van deze omstandigheid wordt verlaagd van 4.750 euro naar 3.567 euro, ofwel met 1.183 euro. Verzoekende partij betreft dit oordeel niet in haar argumentatie en toont niet aan dat dit foutief of kennelijk onredelijk is. In de rand hiervan wordt herhaald dat verzoekende partij, blijkens haar verklaring tijdens haar (tweede) verhoor van 18 augustus 2020, ondanks de vaststellingen op 16 december 2019 en de opmaak van het aanvankelijk PV, de wederrechtelijke activiteiten daarna klaarblijkelijk nog enige tijd heeft verdergezet, en dus niet 'direct' is overgegaan tot de sanering van haar terrein. Ook om die reden toont ze niet aan dat de beoordeling door de gewestelijke entiteit van deze boeteverlagende omstandigheid kennelijk onredelijk is in het licht van de concrete omstandigheden.

5.

Verzoekende partij toont niet aan dat de beoordeling door de gewestelijke entiteit van de gevolgen van de overschrijding van de haar opgelegde decretale ordeterminj om een boetebeslissing te nemen foutief of kennelijk onredelijk is in het licht van de ernst van de milieumisdrijven en dat er redenen zijn om de boete bijkomend te verminderen omwille van het tijdsverloop van de boeteprocedure. Ze stelt enkel dat er rekening moet worden gehouden met de overschrijding van de beslissingstermijn als verzachtende omstandigheid, terwijl de gewestelijke entiteit in de bestreden beslissing rekening houdt met de overschrijding van haar ordeterminj om een boetebeslissing te nemen. Er wordt daarin met name gesteld dat deze beslissingstermijn inmiddels is verstreken, maar dat het in het licht van de ernst van de feiten is aangewezen om alsnog een geldboete op te leggen, waarbij het boetebedrag echter wordt verlaagd van 3.567 euro naar 2.975 euro, ofwel met 592 euro. Verzoekende partij betreft dit oordeel niet in haar argumentatie en toont niet aan dat dit foutief of kennelijk onredelijk is in het licht van de concrete termijnoverschrijding en met name niet volstaat om het mogelijk nadeel dat ze heeft geleden door het onredelijk lang uitblijven van een boetebeslissing te herstellen.

6.

Verzoekende partij maakt op basis van de thans voorliggende gegevens wel afdoende aannemelijk dat de opgelegde boete disproportioneel is in het licht van haar financiële draagkracht en dat dit een reden vormt voor een verlaging van de boete.

Verzoekende partij kan de gewestelijke entiteit niet verwijten dat deze bij het bepalen van het boetebedrag geen rekening hield met haar beperkte financiële draagkracht. Uit het dossier blijkt niet dat ze de gewestelijke entiteit hiervan tijdens de bestuurlijke boeteprocedure informeerde, zodat deze daarvan op het ogenblik van de boetebeslissing geen kennis had. Dit belet niet dat ze dit argument alsnog voor het College kan opwerpen en het College hiermee rekening kan houden bij de beoordeling van de proportionaliteit van de boete. Het College kan na gehele of gedeeltelijke vernietiging van de boetebeslissing immers zelf een beslissing nemen over het bedrag van de boete en bepalen dat zijn uitspraak daarover de vernietigde beslissing vervangt (artikel 44 DBRC-decreet). Het beschikt bij de behandeling van het jurisdictioneel beroep dus over een eigen beoordelingsbevoegdheid en beslist daarbij op grond van de meest actuele elementen die haar regelmatig worden voorgelegd, zodat het bij de beoordeling van de boete rekening kan houden met nieuw aangereikte gegevens. Gelet op het punitief karakter van een bestuurlijke geldboete vormt de financiële draagkracht van de overtreder één van de elementen waarmee het College in het licht van de waarderingscriteria in de artikelen 16.4.4 en 16.4.29 DABM rekening kan houden.

Het College oordeelt op basis van de thans voorliggende gegevens dat verzoekende partij afdoende aantoont dat de opgelegde boete disproportioneel is in het licht van haar beperkte financiële draagkracht en dat dit een reden vormt voor een verlaging van de boete. Verzoekende partij toont aan dat ze (alleszins) voor de maanden oktober, november en december 2022 een uitkering genoot van ongeveer 1.500 euro. Deze stukken vormen minstens een begin van bewijs van haar beperkte financiële draagkracht. Verzoekende partij verkreeg met het oog op voorliggende procedure ook gedeeltelijke kosteloze juridische tweedelijnsbijstand, waaruit blijkt dat ze volgens het bureau voor juridische bijstand beschikt over onvoldoende bestaansmiddelen (artikel 508/12/2, 1° Gerechtelijk Wetboek). Deze beslissing van het bureau voor juridische bijstand vormt het bewijs voor ontoereikende bestaansmiddelen (artikel 667 Gerechtelijk Wetboek). Verzoekende partij kreeg op basis hiervan overigens ook vrijstelling van betaling van het rolrecht omwille van haar ontoereikende inkomsten (artikel 31/1, §2 DBRC- decreet). Hoewel verwerende partij terecht opmerkt dat de voorliggende stukken geen absolute zekerheid geven over het werkelijk vermogen van verzoekende partij en over welke financiële middelen ze heden feitelijk beschikt, zijn ze alleszins richtinggevend wat betreft haar financiële draagkracht en blijkt daaruit dat ze een eerder beperkt inkomen geniet in de vorm van een uitkering. Verzoekende partij nadert overigens de pensioengerechtigde leeftijd of heeft deze ondertussen al bereikt, terwijl niet blijkt dat ze hierdoor als loontrekkende een aanzienlijk groter inkomen zal genieten.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

V. Indeplaatsstelling

1.

Het College kan na de gehele of gedeeltelijke vernietiging van de bestreden beslissing zelf een beslissing nemen over het bedrag van de boete en bepalen dat zijn uitspraak daarover de vernietigde beslissing vervangt (artikel 44 DBRC-decreet). De boete moet zoals gesteld evenredig zijn tot de feiten, waarbij de hoogte hiervan wordt afgestemd op de ernst van het milieumisdrijf, terwijl er ook rekening wordt gehouden met de frequentie en de omstandigheden waarin de overtreder dit heeft gepleegd of beëindigd.

2.

Gelet op de beoordeling van de middelen onderschrijft het College grotendeels het gemotiveerde standpunt van de gewestelijke entiteit in de bestreden beslissing over de toerekenbaarheid van de milieumisdrijven aan verzoekende partij en over de waarderingscriteria om het boetebedrag te bepalen. Het College wijkt enkel af van het standpunt van de gewestelijke entiteit over het beoordelingscriterium van de omstandigheden, in het bijzonder wat betreft de beperkte financiële draagkracht van verzoekende partij. Het College oordeelt met name dat (ook) de beperkte financiële draagkracht van verzoekende partij een bijzondere omstandigheid vormt, waarmee er rekening moet worden gehouden bij het bepalen van de hoogte van de geldboete. Het College gaat in het licht van de concrete omstandigheden en de voorliggende stukken, in het bijzonder het bedrag van de maandelijkse uitkering van verzoekende partij en de toekenning aan verzoekende partij van gedeeltelijke kosteloze juridische tweedelijnsbijstand, over tot een (bijkomende) herleiding van de boete van 2.975 euro tot 1.250 euro, hetzij met 1.725 euro.

3.

Het verzoek van verzoekende partij om de (herleide) boete op te leggen met uitstel van tenuitvoerlegging wordt verworpen. Een alternatieve bestuurlijke geldboete 'kan geheel of gedeeltelijk worden opgelegd met uitstel van tenuitvoerlegging, voor zover geen bestuurlijke geldboete noch een strafrechtelijke geldboete of gevangenisstraf werd opgelegd voor het plegen van een milieumisdrijf en/of milieu-inbreuk gedurende vijf jaar voorafgaand aan het milieumisdrijf' (artikel 16.4.29, §2, lid 1 DABM).

Ongeacht de vaststelling dat verzoekende partij niet aantoont dat ze voldoet aan de voorwaarden om te kunnen genieten van een uitstel, voert ze ook geen pertinente en draagkrachtige redenen aan om de bestuurlijke geldboete geheel of gedeeltelijk op te leggen met uitstel van tenuitvoerlegging. Er bestaat hiertoe in het licht van de ernst van de strafbare feiten ook geen reden.

VI. Beslissing

1. De bestreden beslissing wordt vernietigd.
2. Het College legt ter vervanging van de vernietigde beslissing aan verzoekende partij een alternatieve bestuurlijke geldboete op van 1.250 euro.
3. Verzoekende partij is vrijgesteld van betaling van het rolrecht van 100 euro, zodat de tenlastelegging hiervan niet wordt beoordeeld.

Dit arrest is uitgesproken in zitting van 26 oktober 2023 door de eerste kamer.

De griffier,

De voorzitter van de eerste kamer,